

Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt de ontwikkeling en de exploitatie van het **Vastgoedinformatieplatform (VIP)** (relanceproject VV074) op zich waarbij alle authentieke informatiestromen rond vastgoed digitaal aangeboden worden op maat van het vastgoed gerelateerde verkoopproces. Op middellange termijn koppelt het Vlaams Datanutsbedrijf ook aan de **Vlaamse Sensor Data Space** (relanceproject VV073).

Het vertrouwen in de data-economie wordt geborgd door het Vlaams Datanutsbedrijf als een **neutrale derde partij** op te richten die datadeling binnen verticale sectoren kan opzetten zonder dat bedrijven, organisaties, overheden en burgers de controle over de toegang tot hun data verliezen. Het biedt slimme oplossingen aan waarbij partijen niet enkel data met elkaar uitwisselen, maar waarbij ze hun data door het Vlaams Datanutsbedrijf ook kunnen laten verwerken samen met data van concullega's en enkel het resultaat, de inzichten van deze verwerking, gedeeld wordt. Door datadeling vanuit een **keten- of ecosysteembenadering** aan te pakken wordt verder gebouwd op de goede praktijken van het Kabel- en Leidinginformatieportaal (KLIP) en het Generiek Informatie Portaal Openbaar Domein (GIPOD). Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt hierbij een **ondersteunende en faciliterende rol** op ten aanzien van de private sector en de datagedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen. Haar opdrachten zijn **complementair ten aanzien van de opdracht van het agentschap Digitaal Vlaanderen** dat de Vlaamse overheid en de lokale besturen blijft begeleiden in hun digitale transformatie. Gegevensdeling tussen publieke instanties is de bevoegdheid van Digitaal Vlaanderen.

De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf gebeurt op basis van een onderbouwd businessplan en een voorontwerp van oprichtingsdecreet. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de vorm aannemen van een **privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap** overeenkomstig het Bestuursdecreet (art. III.14 e.v. Bestuursdecreet). Het bedrijf heeft een publiekrechtelijke basis en taakstelling maar kan ook andere activiteiten ontwikkelen die daarmee verenigbaar zijn.

Een dergelijk Vlaams Datanutsbedrijf stimuleert Vlaanderen om versneld uit te groeien tot een toonaangevende data-economie en -maatschappij.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: digitalisering

De Europese Commissie heeft op 19 februari 2020 een mededeling (COM(2020) 66 final) met betrekking tot een Europese datastrategie uitgebracht. Deze strategie vertrekt vanuit het standpunt dat de EU zich tot een leidend rolmodel kan ontwikkelen voor een samenleving die door data wordt ondersteund om betere beslissingen te nemen in het bedrijfsleven en de publieke sector. De mededeling schetst daartoe een strategie voor beleidsmaatregelen en investeringen om de Europese data-economie te stimuleren voor de komende vijf jaar.

Centraal hierin staat het creëren van één samenwerkend geheel van Europese dataruimtes, een echte interne data-markt, open voor data van over de hele wereld, waar persoonsgebonden evenals niet-persoonsgebonden gegevens, waaronder gevoelige bedrijfsgegevens, veilig kunnen uitgewisseld worden.

////////////////////////////////////

Sectoroverschrijdende acties moeten leiden tot de ontwikkeling van gemeenschappelijke Europese dataruimtes in strategische economische sectoren en domeinen van publiek belang zoals productie, landbouw, gezondheid en mobiliteit. Hierbij heeft de Europese Commissie reeds 9 concrete dataruimtes voor ogen: dataruimtes ter ondersteuning van de Europese Green Deal, voor industriële gegevens, voor financiële gegevens, voor mobiliteitsgegevens, voor gezondheidsgegevens, voor gegevens met betrekking tot energie, voor landbouwgegevens, voor opleidingsgegevens en voor publieke sectorgegevens.

Dergelijke dataruimtes moeten het ontstaan en de groei van een data-ecosysteem bevorderen (bestaande uit de overheid, bedrijven, het maatschappelijk middenveld en particulieren) die nieuwe producten en diensten creëert op basis van meer toegankelijke data. Binnen elk van deze toekomstige dataruimtes is ook voor Vlaamse bedrijven een belangrijke rol weggelegd als leverancier en gebruiker van data.

Om deze dataruimtes operationeel te maken zijn nieuwe organisatorische benaderingen en structuren (op de brug tussen publiek en privaat) nodig die datagedreven innovatie mogelijk maken op basis van het bestaande wettelijke kader.

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt dat Vlaanderen smaakmaker en voortrekker moet worden op het vlak van toepassingen in de nieuwe data-economie en artificiële intelligentie. Het optimaal gebruik van data en het openstellen daarvan moet de aandacht krijgen van alle Vlaamse entiteiten, in nauwe samenwerking met de lokale besturen. Hierbij legt de overheid zich toe op het verzamelen en ontsluiten van data met respect voor gegevensbescherming en plaatst de burger/ondernemer terug centraal in de regio over zijn eigen data en interacties met de overheid en/of met private dienstverleners. De ontwikkeling van toepassingen en apps op basis van die data wordt overgelaten aan de private markt, zodat zowel overheid als private markt optimaal samenwerken en elk vanuit de eigen sterkte werkt.

In het relanceplan Vlaamse veerkracht van 26 september 2020 wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf. Met het oog op uitwisseling van informatie tussen het Vlaams Datanutsbedrijf en de Vlaamse instanties, afgevaardigd in het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, zal het Vlaams Datanutsbedrijf halfjaarlijks aan het voornoemde stuurorgaan rapporteren.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 26 september 2020 keurde de Vlaamse Regering het relanceplan Vlaamse Veerkracht goed. Met de voorliggende nota aan de Vlaamse Regering wordt uitvoering gegeven aan het relanceproject VV061 'Oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf'.

De mededeling aan de Vlaamse Regering van 29 januari 2021 (VR 2021 2901 VV MED.0001/1) beschreef de noodzakelijke stappen ter voorbereiding van de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het voorontwerp werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nummer 2021/324 van 13 augustus 2021.

De Inspectie van Financiën verleende zijn advies op 10 september 2021. De belangrijkste opmerkingen werden verwerkt in deze nota aan de Vlaamse Regering:

- Het stimuleren van bewustwording bij de burger bij het delen van data wordt verduidelijkt en omschreven in de nota en in de projectdoelstellingen;
- De argumentatie om het Vlaams Datanutsbedrijf op te richten als een Naamloze Vennootschap en niet als een privaatrechtelijke EVA werd opgenomen

////////////////////////////////////

afstemming tussen structuur (strategie, behoeften en product portfolio) en ondersteunende processen (learning & development, cultuur, HR, leiderschap en project- & programmamanagement).

Onder **product management** valt het bepalen van de productstrategie, het ontwikkelen en vermarkten van producten & diensten en het beheren van relaties met het gehele ecosysteem. Product management is een combinatie van strategie, de ontwikkeling van producten en diensten, technische ontwikkelingen en relatie management.

Ecosysteem management bevat alle aspecten met betrekking tot het beheer van de omgeving waarin de organisatie zich bevindt en waarin de relatie met alle andere partijen, stakeholders en eindgebruikers centraal staat. Door samenwerking op te zoeken met bijvoorbeeld leveranciers, afnemers en/of concurrenten binnen het ecosysteem, wordt geprofiteerd van de diverse kennis en expertise van alle partners in het netwerk en kunnen betere producten en diensten geleverd worden.

Governance model

Bij de opstart van het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een Raad van Bestuur geïnstalleerd. De bestuursleden nemen beslissingen in belangrijke en strategische zaken. De Raad van Bestuur legt de strategische doelstellingen vast en stelt de directeur aan.

Het managementteam geeft uitvoering aan de strategische doelstellingen. De teamverantwoordelijken vormen samen met de directeur het managementteam van het Vlaams Datanutsbedrijf. Binnen het managementteam vindt de dagdagelijkse aansturing plaats (strategisch/tactisch/operationeel).

Financieel plan

De financiële plan zoals voorgesteld in November 2021 blijft de basis. Het business plan en financiële plan worden geactualiseerd voor definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering en zullen desgevallend gepresenteerd worden.

Het totaal van de beschikbare relancebudgetten voor de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf (VV061), Zelfbeheerde Digitale Identiteit (VV076) en Vastgoedinformatieplatform (VV074) wordt gerespecteerd.

D. PRESTATIE-INDICATOREN

Binnen elke strategische doelstelling (SD) zijn er operationele doelstellingen (OD) met concreet meetbare prestatie indicatoren gedefinieerd.

SD 1: De gegevensbescherming van de burgers versterken en hen de controle over hun eigen data teruggeven door het versnellen en faciliteren van een ecosysteem van persoonlijke datakluisen

- OD 1.1: Het aanbod van het Vlaams Datanutsbedrijf inzake persoonlijke datakluisen is bruikbaar vanaf Q1 2022.
- OD 1.2: Het Datanutsbedrijf realiseert elk jaar minstens één betalende use case die een betalende toepassing integreert op ons aanbod van persoonlijke datakluisen.
- OD 1.3: Het Datanutsbedrijf onderzoekt jaarlijks minstens twee nieuwe business cases die het betalend gebruik van het aanbod inzake persoonlijke datakluisen kan versterken.
- OD 1.4: Het Datanutsbedrijf realiseert een actief toestemmingsbeheer door middel van een gebruikerstoepassing waar de burger een helder en leesbaar overzicht heeft van de gegeven toestemmingen voor datadeling en deze ook vlot kan intrekken.

SD 2: Data beter vindbaar maken

////////////////////////////////////

- OD 2.1: Het Vlaams Datanutsbedrijf realiseert bij de oprichting de eerste versie van de Datavindplaats en brengt hiervoor het aanbod aan beschrijvingen van (diensten op) persoonsgegevens, ondernemingsdata, geografische gegevens en open data samen. Op deze manier consolideert het Vlaams Datanutsbedrijf het data-aanbod van de overheden in Vlaanderen.
- OD 2.2: In 2022 wordt een actieve community rond de Datavindplaats met de bijhorende governance opgezet.
- OD 2.3: In 2022 wordt een business case uitgewerkt om de Datavindplaats door te ontwikkelen naar een datamarktplaats waarbij het aanbod uitgebreid wordt met data van private partijen en waarbij een functionaliteit wordt voorzien om transacties op data en API's via de datamarktplaats aan te vragen en af te handelen. In geval van een positieve business case wordt de datamarktplaats gerealiseerd in 2023.

SD 3: optreden als intelligente, neutrale data-verkeerswisselaar die partners laat samenwerken

- OD 3.1: De eerste versie van het vastgoedinformatieplatform gaat einde Q3 van 2022 in productie.
- OD 3.2: Het Vlaams Datanutsbedrijf onderzoekt een uitbreiding van dit open ecosysteem naar nieuwe sectoren tegen eind 2023.
- OD 3.3: De Vlaamse Sensor Data Space wordt in een basisopstelling in productie gebracht in Q3 2022. Een volwaardige implementatie met minstens 1 betalende use case wordt gerealiseerd tegen ten laatste Q2 2024.
- OD 3.4: Het Vlaams Datanutsbedrijf realiseert jaarlijks minstens een nieuwe business case die het betalend gebruik van het aanbod kan versterken.

SD 4: Ondersteunen bij complexe data transformatie vraagstukken van spelers in het ecosysteem

- OD 4.1: Het Vlaams Datanutsbedrijf voert op vraag van klanten en partners elk jaar minstens 5 haalbaarheidsstudies en business cases uit. Minstens 2 daarvan op jaarbasis leiden na validatie tot effectieve uitvoeringsprojecten.

SD 5: Uitbouwen en optimaliseren van het operationeel model van het Vlaams Datanutsbedrijf

- OD 5.1: Het datanutsbedrijf bouwt een wendbare organisatiestructuur, -processen en -cultuur uit die het bedrijf ondersteunen bij toekomstige groei en veranderingen. Jaarlijks wordt geëvalueerd welke optimalisaties er mogelijk zijn.
- OD 5.2: Het datanutsbedrijf voorziet vanaf de opstart de nodige middelen voor het rekruteren, ontwikkelen en behouden van geschikte medewerkers.

SD 6: Vanaf oprichting starten met een solide financiële basis en levensvatbaarheid

- OD 6.1: Elk product dat het Vlaams Datanutsbedrijf aanbiedt, wordt geselecteerd op basis van een positieve business case op maximaal 3 tot 5 jaar. Hiervoor wordt er in het eerste jaar na oprichting een formeel proces en governance uitgewerkt en geïmplementeerd.
- OD 6.2: Minstens voor de komende 5 jaren wordt minstens 20% van de beschikbare budgettaire middelen besteed aan onderzoek en (door)ontwikkeling (zaaikapitaal).
- OD 6.3: We bereiken een break-even resultaat na maximaal 5 reguliere boekjaren.

SD 7: Maximaal nastreven van de participatie van extern privaat kapitaal voor de verdere uitbouw van de private activiteiten van het Vlaams Datanutsbedrijf

//

- OD 7.1: Op maximaal 3 tot 5 jaar na oprichting wordt minstens 1 private dochteronderneming met extern privaat kapitaal gerealiseerd voor minstens 1 van haar private activiteiten, met een eigen solide businessplan.
- OD 7.2: Vanaf 5 jaar na oprichting, evalueert het Vlaams Datanutsbedrijf voor alle huidige en toekomstige private activiteiten actief welke voldoende potentieel hebben om geprivatiseerd te worden met extern privaat kapitaal via een dochteronderneming, en onderneemt de nodige acties om deze privatisering maximaal te realiseren.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het advies van de Raad van State ingewonnen.

De samenwerkingsovereenkomst waarvan sprake in artikel 6 van het voorliggend voorontwerp van decreet, zal ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- (1) haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap en de bijhorende memorie van toelichting;
- (2) de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

////////////////////////////////////